ולוקמה כולה כר' אלעזר ברבי שמעון דילמא עד כאן לא קאמר ר' אלעזר בר' שמעון התם אלא פסולי המוקדשין דאלימי למיתפס פדיונו אבל בכור דלא אלים למיתפס פדיונו לא ור' אלעזר ברבי שמעון לית ליה [א]כל [א]פסולי המוקדשין נמכרין באיטליז [ב] ונשקלין בליטרא אלמא דכיון דאיכא רווחא להקדש שרי לה [ב] אמר [ב]רב מרי בריה דרב כהנא מה שמשביח בעור [ג] פגם בבשר במערבא משמיה דרבינא אמרי מפני שנראה כעובד עבודה בקדשים רבי יוסי בר אבין אומר גזירה שמא יגדל מהן עדרים עדרים: **מתני'** [ג]בכור שאחזו דם אפי' מת אין מקיזין לו [ד] דם דברי רבי יהודה וחכ"א [ד]יקיז ובלבד שלא יעשה בו מום ואם עשה בו מום הרי זה לא ישחט עליו ר"ש אומר יקיז אע"פ שהוא עושה בו מום: **גמ'** ת"ר [ה]בכור שאחזו דם מקיזין לו את הדם במקום שאין עושים בו מום ואין מקיזין לו את הדם במקום שעושין בו מום דברי רבי מאיר וחכ"א [ה] אף במקום שעושה בו מום ובלבד שלא ישחט על אותו המום ר"ש אומר אף נשחט על אותו המום ר' יהודה אומר אפי' מת אין מקיזין לו את הדם מתני ליה ר' אלעזר לבריה ואמרי לה ר' חייא [ו] לבריה כמחלוקת כאן כך מחלוקת בחבית של תרומה דתנן [ו]חבית של תרומה שנולד בה ספק טומאה ר"א אומר אם היתה [ז] במקום התורפה יניחנה במקום המוצנע אם היתה מגולה יכסנה רבי יהושע אומר אם היתה מונחת במקום המוצנע יניחנה במקום התורפה אם היתה מכוסה יגלנה רבן גמליאל אומר [ז]לא יחדש בה דבר ר"מ כרבי אליעזר ורבנן כרבי יהושע ור' יהודה כרבן גמליאל ממאי דלמא עד כאן לא קאמר ר"מ [ח] התם דקא עביד בידים אבל הכא דגרמא כרבי יהושע סבירא ליה ועד כאן לא קאמר רבי אליעזר התם אלא [ח]שמא יבא אליהו ויטהרנה אבל הכא דאי שביק ליה מיית כרבנן סבירא ליה ועד כאן לא קאמרי רבנן הכא דאי שביק ליה מיית אבל התם [ט] שמא יבא אליהו ויטהרנה כר' אליעזר סבירא להו ועד כאן לא קאמר [י] ר' יהודה הכא דקא עביד בידים אבל התם דגרמא כרבי יהושע ס"ל וע"כ לא קאמר רבן גמליאל התם דשמא יבא אליהו ויטהרנה אבל הכא דאי שביק ליה מיית כרבנן ס"ל ועוד הכא בקראי פליגי [יא] והכא בקראי פליגי [ט]דאמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן הכל מודים [י]במחמץ אחר מחמץ שהוא חייב דכתיב [1]לא תאפה חמץ [2]ולא תעשה [מ] [כ]במסרס אחר מסרס שהוא חייב דכתיב [3]ומעוך וכתות ונתוק וכרות אם על כורת חייב על נותק לא כל שכן אלא להביא נותק אחר כורת שהוא חייב לא נחלקו אלא במטיל מום בבעל מום דר"מ סבר כל מום לא יהיה בו ורבנן [ל]סברי [4]תמים יהיה לרצון ורבי מאיר האי תמים יהיה לרצון מאי עביד ליה מיבעי ליה למעוטי בעל מום מעיקרו בעל מום מעיקרו פשיטא דיקלא בעלמא הוא אלא למעוטי פסולי המוקדשין לאחר פדיונן סד"א הואיל ואסירי בגיזה ועבודה [יב] במומין נמי ליתסרו קמ"ל ורבנן נמי הכתיב כל מום לא יהיה בו לגרמא הוא דאתי [מ]דתניא מום לא יהיה בו אין לי
אלא

ור"א כר"ש. דמחמיר בפסולי המוקדשין לאחר שחיטה מי לית ליה הא דתנן [לא.] נמכרין באיטליז אלמא לאו בקדושתייהו קיימי ומשום האי רווחא דהקדש [יג] דכיון דזימנין דטפי[י] ופריק מעיקרא כדאמרן שרי ליה מר ה"נ לישרי להרגיל משום רווחא דהקדש דכיון [יד] דימכור העור ביוקר טפי[כ] ופריק מעיקרא: [טו] **פגם בבשר.** וליכא רווחא בבשר כולי האי שהרי מתקן [טז] את הבשר ופושטה עם העור: **במערבא אמרי.** לעיל קאי. כלומר לעולם דברי הכל היא דאסור להרגיל דבזיון גדול הוא שנראה כעובד עבודה בקדשים [יז] שמוכרין העור לצורך מפום כשהוא עדיין על הקדשים: **שמא יגדל[יח] עדרים עדרים.** כלומר דברי הכל אסור להרגיל דאי שרית ליה אתי לשהוייה מלשחוט עד שימלא בני אדם המבקשים עורות שלימים ובין כך ובין כך יגדל עדרים מפסולי המוקדשין ואתי נהו לידי תקלה לגיזה ועבודה: **מתני' שאחזו דם.** אפינדו"ל: **אפי' מת.** אם לא יקיזוהו: **אין מקיזין לו את הדם.** ואפי' במקום שאין עושין [יט] מום דיכול לחזור ולהתרפאות המכה והכי מפרש בפ"ק דפסחים [יא.] מתוך שאדם בהול על ממונו אי שרית ליה במקום שאין עושה בו מום אתי למיעבד במקום שעושה בו מום: **יקיז ובלבד שלא יעשה מום.** שלא יחתוך ושלא יפגום את אזנו ואת ניב שפתיו שאין עתיד לחזור ולהתרפאות דסברי רבנן כ"ש אי לא שרית ליה במקום שאין עושה [כ] מום אתי למיעבד במקום מום: **לא ישחט עליו.** במום הזה הואיל [כא] והטילו עד שיפול בו מום אחר[ל]: **יקיז אף במקום שעושה מום.** דסבר ר"ש דבר שאין מתכוין מותר: **גמ' וחכ"א יקיז אף במקום שעושה מום.** אם צריך להקיז מאותו אבר [כב] ולא ימיתנו שימות: **תורפה.** במקום [כג] גילוי ואינו משומר: **רבי יהושע אומר כו'.** מעכשיו אינה ראויה לאכילה שמא טמאה היא ולא לזילוף שמא טהורה ואסור לאבדה הלכך יגלנה ותיטמא ותהא ראויה לזילוף: **ר"מ.** דאוסר לקלקלו [כד] ומתיר לתקנו אם יכול לעשותו בלא מום [כה] קאמר דיקיז שלא ימות כר"א דאסור לגרום לה טומאה אלא מצניעה שלא תיטמא: **ורבנן.** דשרו להטיל מום קודם שימות כדי שיראה לאכילה כר' יהושע דאמר יגרום לה טומאה כדי [כו] שיראה לזילוף ור' יהודה דאמר אע"ג דמית ואזיל לאיבוד לא יקלקלנו ולא יתקננו כר"ג דאמר לא יתקננה ולא יקלקלנה: **דקעביד בידים.** שמטיל בו מום הלכך ימות מעצמו ולא יטיל בו מום: **דגרמא.** בעלמא שמניחה במקום התורפה וגורם לה טומאה: **כר' יהושע ס"ל.** [כז] דמתיר שיגרום לה טומאה ותהא ראויה לזלף משיניחנה ולא תהא ראויה לכלום: **אלא שמא יבא אליהו.** ויאמר שלא נגעה בה טומאה: **הכל מודים.** רבנן נמי אע"ג דפליגי בבכור שאחזו דם דלא הוי[ס] המקיז דם מטיל[ע] מום בבעל מום דאין לך בעל מום גדול הימנו שהרי ימות כולהו מודו במנחות שהמחמץ אחר מחמץ כגון אם לש האחד בחימוץ ואפאה אחר שניהם חייבין דכתיב (ויקרא ו) לא תאפה חמץ ולא תעשה חמץ (שם ב) ודרשינן במנחות (דף נה:) אפייה בכלל [כח](פ)בל תעשה חמץ למה יצאת מה אפייה מיוחדת שהיא מעשה יחידי וחייבין עליה בפני עצמה אף כל מעשה יחידי: **מסרס אחר מסרס.** בבהמת חולין נמי אם כרת האחד הביצים ועדיין הם בכיס ובא חבירו ונתקן מן הכיס והשליכן שניהם חייבין: **אם על כורת חייב.** דכתיב בתריה (ויקרא כב) ובארצכם לא תעשו: **על נותק.** שנותקו ומשליכו לא כל שכן: **בבעל מום.** כגון האי בכור שאחזו דם: **כל מום לא יהיה בו.** וקרי ביה לא [כט] יהיה בו שלא יטיל מום ומדהוה ליה למיכתב מום וכתיב כל מום לרבות אפילו בעל מום שלא יטיל בו מום אחר: **ורבנן סברי.** דרשינן כוליה קרא [שם] תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו דמשמע תמים הראוי לרצון אמרתי לך דלכל מום לא תטיל בו אבל בעל מום לא
ורבי

בכור שאחזו דם כו'. [ע] נותק במאי פליגי: **להביא** נותק אחר כורת. פי' בקונטרס דאם כרת האחד את הביצים ועדיין הם בכיס ובא חבירו ונתקן מן הכיס והשליכן שניהם חייבים וקשיא לרבי דלקמן בפרק על אלו מומין (דף לט:) משמע דנתוק וכרות איתנהו בביצים [לא] בסוף גמרא דמומין החילוניות שנפגמו דקאמר נתוק וכרות לא הוי מומין דהא איתנהו וההיא שמעתא פי' רש"י נתוק כיד לגמרי אלא שעדיין תלוין בכיס כרות בסכין ועדיין תלוין בכיס ומעורין קצת דכרות הוי כליר מנתוק כדאמר בפירקין לעיל להביא נותק אחר כורת עכ"ל: **בעל** מום מעיקרו פשיטא דיקלא בעלמא הוא. תימה לימא לבכור איצטריך שיש בו קדושת הגוף ואין לו פדיון וי"ל דניחא [לב] לאשכוחי דאיצטריך לכל הקדשים דהכי נמי [לג] מצי למימר דאיצטריך לזמן הזה דלא עבר משום מטיל מום אפי' כתם[צ] ואפילו למאן דמחייב למטיל מום בבעל מום [לד] בזמן הזה גרע כדקאמר בפ"ק דע"ז (דף יג.) [לה] ולא לדמיה מוי אלא משכח שפיר דאיצטריך אפי' בזמן בית המקדש ומיהו אף על גב דפרישית דבזמן הזה גרע ממטיל מום בבעל מום אין לתמוה מהא דפסקינן לקמן הלכה כר"ש דברייתא דשרי להטיל מום בבעל מום והתם במס' ע"ז (נו:) אסר רבא [לו] לקדשים בזמן הזה לגשר פרסותיה משום דנראה כמטיל מום בקדשים דאע"ג דמטיל מום בבעל מום שרי מדאורייתא מ"מ מדרבנן מיהא אסור ולא שרינן הכא אלא משום הקוה[ק]:

עין משפט
נר מצוה

טז א מיי' פ"א מהל' איסורי מזבח הל' יב:
יז ב מיי' פ"ב מהל' בכורות הלכה יג סמג עשין רלא טוש"ע י"ד סי' שיג סעיף ו:
יח ג מיי' פי"ב מהל' תרומות הל' ג:
יט ד מיי' פי"ב מהל' מעשה הקרבנות הל' יד [טון]:
כ ה מיי' פט"ז מהל' איסורי ביאה הל' י טוש"ע אה"ע סימן ה סעיף יא:
כא ו מיי' פ"א מהל' איסורי מזבח הל' ח:

לעזי רש"י

אפינדו"ר [אינפונדר"א]. מחלת בהמות.

שיטה מקובצת

א] באיטליז ונשחטין באיטליז ונשקלין: ב] לה רבנן הכא נמי כיון דאיכא רווחא להקדש לישרי ליה רבנן: ג] בעור פוגם בבשר: ד] לו את הדם: ה] אומרים יקיז אף: ו] חייא בר אבא לבריה: ז] היתה מונחת במקום: ח] ר"מ הכא אלא דקא עביד בידים אבל התם דגרמא בעלמא הוא כר' יהושע: ט] התם ס"א דאי שביק לא פסדא כר"א כו': י] קאמר רבי יהושע התם דגרמא בעלמא הוא אבל הכא דקא עביד בידים כר"א ס"ל

מסורת הש"ס

א) [לעיל לא. יש"נ], ב) [ע"ז מח: תמורה כד.], ג) פסחים יא., ד) מנחות נו. [תוספתא פ"ג ה"ו], ה) [מנחות כ:] פסחים טו. כ: תרומות פ"ח מ"ח, ו) [לקמן לד.], ז) שבת קיא. מנחות נו: [ע"ש לחומה על נכון], ח) [ותמן], ט) גילה כו: [מנחות נו:], י) עפי ל"ק, כ) עפי ל"ק, ל) נ"א אחר ויסמוט והס"ד ואח"כ ד"ה יקיז אף ע"פ שהוא עושה בו מום דסבר ר"ש כו' ל"ק, מ) בפ"א: דם דכור, נ) [אלא מטיל רש"י], ס) ל"ל לא מעשה כו' ל"ק, ע) ל"ל כבריית' נותק לפרש במאי פליגי ל"ק, פ) נ"א בכים גבי מומין כו' ל"ק, צ) לר"ת דמחייב למטיל מום בבע"מ ובזמן הזה גרע כדאמר בפ"ק דע"ז דלא לדמי מוי אלא כו' ל"ק, ק) [פי' היינו תוס' מנחות נו: ד"ה אלא],

תורה אור השלם

1. לֹא תֵאָפֶה חָמֵץ חֶלְקָם נָתַתִּי אֹתָהּ מֵאִשָּׁי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא כַּחַטָּאת וְכָאָשָׁם: ויקרא ו י
2. כָּל הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַייָ לֹא תֵעָשֶׂה חָמֵץ כִּי כָל שְׂאֹר וְכָל דְּבַשׁ לֹא תַקְטִירוּ מִמֶּנּוּ אִשֶּׁה לַייָ: ויקרא ב יא
3. וּמָעוּךְ וְכָתוּת וְנָתוּק וְכָרוּת לֹא תַקְרִיבוּ לַייָ וּבְאַרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ: ויקרא כב כד
4. וְאִישׁ כִּי יַקְרִיב זֶבַח שְׁלָמִים לַייָ לְפַלֵּא נֶדֶר אוֹ לִנְדָבָה בַּבָּקָר אוֹ בַצֹּאן תָּמִים יִהְיֶה לְרָצוֹן כָּל מוּם לֹא יִהְיֶה בּוֹ: ויקרא כב כא

מוסף רש"י

אבל בכור דלא אלים כו'. בכור אין לו פדיון אלא הוא בקדושתו להקריב דמו